

Dnro TRE: 1035 /02.04.01/2014

**125 § Tampereen kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi
valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta**

Valmistelija/lisätiedot: talousjohtaja Jukka Männikkö puh. 050 576 7539, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Kh 24.3.2014

"Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa selvitysmies Arno Miettisen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamiseksi. Uudistus on suunniteltu tulemaan voimaan vuoden 2015 alussa. Uudistukseen on tarkoitus soveltaa vähintään viiden vuoden siirtymäaikaa, jonka tarkoitus on tasoittaa muutosta. Kunnilla on mahdollisuus kommentoida ehdotusta 4.4.2014 mennessä.

Valtionosuudet perustuvat jatkossakin valtaosin kunnan väestön ikärakenteeseen ja sairastavuuteen. Kriteerien sisältöä on päivitetty uusimman tilastotiedon pohjalta. Kuntien toivotaan ottavan lausunnoissaan kantaa muun muassa kriteereihin, laskentaperusteisiin sekä valtionosuusjärjestelmän uudistukseen tarvittavaan siirtymäaikaan. Kuntakohtaiset laskelmat ovat suuntaa-antavia, sillä jatkossa laskennan pohjina käytetään aina uusimpia, saatavilla olevia tietoja. Nyt käytettyjä laskelmia päivitetään keväällä 2014 ja lopulliset vuoden 2015 laskelmat saadaan joulukuussa 2014.

Koelaskelmien mukaan Tampereen valtionosuudet vähenisivät vuositasolla noin 8,6 milj. euroa. Lopulliset vuoden 2015 laskelmat saadaan joulukuussa 2014. Muutokset yhdessä jo päätettyjen rajujen valtionosuusleikkausten kanssa heikentävät Tampereen kaupungin taloutta vuoden 2015 tasolla noin 62 milj. eurolla.

Ehdotetussa valtionosuusuudistuksessa on oikeansuuntaisia perusteita, sillä laskentamallia on yksinkertaistettu, kriteereitä on vähennetty ja tiettyjä päälekkäisyyksiä on poistettu. Ehdotukseen sisältyy kuitenkin kohtia, joita Tampereen kaupungin mielestä on korjattava. Suurimmat virheet ehdotuksen määräytymiskriteereissä ovat ikäihmisten painoarvon pienentämisessä ja työttömyyden puutteellisessa huomioimisessa.

Tampereen kaupunki esittää, että valtionosuusjärjestelmän uudistamista ei toteuteta selvitysmies Miettisen esittämällä tavalla eikä uudistusta oteta käyttöön vuoden 2015 alusta. Ennen nykyisen valtionosuusjärjestelmän uudistamista tulee tarkemmin selvittää määräytymiskriteereitä. Nyt ehdotuksessa ei ole esitetty kestäviä perusteita ikäryhmittäisten painoarvojen muutokselle eikä sairastavuuden huomioimisen määräytymiskriteereille. Lisäksi työttömyyden painoarvon huomattavan alhaista osuutta ei ole perusteltu millään lailla.

Valtionosuusjärjestelmän selkeyden ja kokonaisuuden hallinnan kannalta valtionosuudet tulisi keskittää kokonaan valtiovarainministeriöön.

Kaupunginhallituksen suunnittelukokous käsitteli asiaa 13.1.2014.

Ehdotus Tampereen kaupungin lausunnoksi on liitteenä."

Päätösehdotus. Konsernijohtaja Yli-Rajala:

Kaupunginhallitus päättää,

että Tampereen kaupunki antaa valtiosuusuudistusehdotuksesta liitteen mukaisen lausunnon.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ilmoitus valtiovarainministeriö@vm.fi, Lappalainen Keijo/sitar, Nääppä Anniina/tarla, Männikkö Jukka/talli

Lisätietoja päätöksestä kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Liitteet Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö
Tampereen kaupungin lausunto ehdotetusta valtiosuusuudistuksesta

Otteen oikeaksi todistaa

Elina Nikkilä
päättövalmistelusihteeri

Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus

Oikaisuvaatimusohjeet

Kaupunginhallituksen päätöksiin, pykälät 126 ja 136, tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat

- yksinomaan valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 91 §), pykälät 121–125, 127–135
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (KvesL 26 §), pykälät _____.

Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan Tampereen kaupunginhallitukselta, osoite: Tampereen kaupunki, Kirjaamo, Puutarhakatu 6, PL 487, 33101 Tampere.

Oikaisun voi lähettää myös virallisen sähköisen asioinnin lomakkeella,

<http://www.tampere.fi/asiointi> tai sähköpostilla: kirjaamo@tampere.fi

Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä. Tiedoksisaantiin sovelletaan, mitä valitusosoituksen kohdalla sanotaan.

Valitusosoitus

Kaupunginhallituksen päätöksiin, pykälät _____, saa muutosta hakea se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, kun se ei ole muuttunut kaupunginhallituksessa, saa muutosta kuitenkin hakea vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat

- yksinomaan valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 91 §), pykälät _____
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa (KvesL 26 §), pykälät _____
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §), pykälät _____

Kaupunginhallituksen päätöksistä, pykälät _____, koskien liikennelupaa saa muutosta hakea luvan hakija ja luvan haltija, jonka oikeuteen päätös voi vaikuttaa. Uhkasakon asettamista koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla. (L luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä 25 §).

Kaupunginhallituksen päätöksistä, pykälien _____, osalta saa ostaja ja etuostolain 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myös myyjä hakea muutosta valittamalla (EtuostoL 22 §).

Kaupunginhallituksen päätöksistä, pykälien _____, osalta saa muutosta hakea jokainen sillä perusteella, että päätös loukkaa hänen oikeuttaan.

Kaupunginhallituksen päätöksistä, pykälät _____ koskien viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisia päätöksiä, saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (JulkisuusL 33§).

Valitusviranomainen

Muutosta haetaan Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta, osoite:
Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna.
Faksi: 029 56 42269, sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Pöytäkirja on ollut nähtävillä 1.4.2014.

Päätös on annettu postin kuljetettavaksi _____.

Päätös on lähetetty sähköpostilla 27.3.2014.

Asianosainen on vastaanottanut pöytäkirjanotteen _____.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirja

Valituskirjassa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä selvitys siitä päivästä, josta valitusaika alkaa.

Omalla vastuulla valituskirjan voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Valituksen voi toimittaa myös sähköisesti. Valituksen on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä riippumatta siitä, toimitetaanko valitus postitse vai sähköisesti.

"Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävästä maksuista annetun lain (701/93) 3 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 90 euroa".

31.3.2014 Dnro TRE:1035/02.04.01/2014

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto

Lausuntopyyntö 4.2.2014

Tampereen kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa selvitysmies Arno Miettisen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamiseksi. Lausunnossa pyydetään kiinnittämään huomiota erityisesti ehdotettaviin kriteereihin, ikäryhmien ja sairastavuuden painoihin, muiden kriteerien painoihin, määrätymisperusteiden laskentaperiaatteisiin, verotuloihin perustuvaan valtionosuuksien tasaukseen sekä siirtymätasauksen kestoon ja porrastukseen. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 4.4.2014.

Tampereen kaupunki ei hyväksy ehdotettua valtionosuusuudistusta nyt esitetyssä muodossa. Tampereen kaupunki esittää ehdotetun valtionosuusuudistuksen korjaamista seuraavasti:

Ikäryhmien painotuksen muuttaminen

Vanhimpien ikäryhmien painoarvoa on ehdotuksessa pienennetty merkittävästi ja lasten ja nuorten painoarvoa on nostettu.

Ikäryhmittäin terveydenhuollon menojen selkeä kasvu alkaa jo 50 ikävuoden jälkeen, mutta tätä ei ole ehdotuksessa huomioitu. Olisikin perusteltua muuttaa ikäryhmittelyä siten, että ehdotukseen sisältyvää 19–64-vuotiaiden ikäjaottelua muutettaisiin niin, että ikäryhmittäinen jako olisi 19–49-vuotiaat ja 50–64-vuotiaat.

Suurten kaupunkien selvityksessä vuodelta 2012 pelkät terveydenhuollon menot olivat ikäryhmässä 15–49-vuotiailla 1 078 euroa/as, mutta jo ikäryhmässä 50–64 1 678 euroa/as. Vanhemmissa ikäryhmissä menot nousivat edelleen: 65–74-vuotiailla menot olivat 2 940 euroa/as, 75–84-vuotiailla 6 009 euroa/as ja 85-vuotiailla ja sitä vanhemmilla 11 913 euroa/as. Jos mukaan lasketaan vielä kotipalvelu ja ympärivuorokautinen hoiva, niin 85-vuotaiden ja sitä vanhempien menot olivat 21 261 euroa/as.

Selvitysmies Miettisen ehdotus perustuu pitkälti yhteen raporttiin (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen raportti 24/2013) ja laskennalliseen palvelutarpeeseen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tutkimuksessa on käytetty yksilöaineistoa palvelujen toteutuneesta käytöstä ja laskennallisia yksikkökustannuksia. Kuitenkaan ei ole esitetty laskelmia, joiden perusteella ikäryhmittäiset kustannukset on määritetty. Ehdotuksessa vain viitataan

31.3.2014 Dnro TRE:1035/02.04.01/2014

vuonna 2014 julkaistavaan toiseen THL:n tutkimukseen, jota ei vielä ole kunnissa saatavilla.

THL:n tutkimus lähtee olettamuksesta, että kaikissa kunnissa palvelujen sisältö ja laatu sekä yksikköhinnat ovat samoja ja kaikissa kunnissa toimitaan samanlaisilla palvelurakenteilla. Vanhempien ikäryhmien painoarvon pienentämistä on perusteltu tutkimustiedolla, mutta esitetyt ikäryhmäjaottelun perusteet eivät selviä esityksestä tai niiden perusteena olevista THL:n ja VATT:n raporteista. Miittisen esityksessä ikäryhmäjaottelun sanotaan perustuvan raporteihin, mutta raporteissa ikäryhmäjaottelun sanotaan perustuvan valtiovarainministeriön ehdotukseen.

Suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannukset vuonna 2012 –julkaisu antaa ikäryhmäkohtaisista toteutuneista kustannuksista täysin erilaisen kuvan. Suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannukset –julkaisu on toteutettu 17 vuoden ajan vuosittain, joten luotettavaa tietoa palvelujen kustannuksista ikäryhmittäin olisi ollut käytettävissä. Suurten kaupunkien terveydenhuoltokustannusten vertailu on lähempänä nykyisen valtionosuusjärjestelmän mukaisia ikäryhmittäisiä kustannuksia, kun vielä huomioidaan sosiaalipalvelut. Vanhempien ikäryhmien painoarvon pienentämiselle valtionosuusjärjestelmässä ei ole kestäviä perusteita. VATT:n selvityksessä jopa todetaan, että mikäli valtionosuusuudistuksen yhteydessä halutaan muuttaa ikäryhmien painoarvoa valtionosuusjärjestelmässä, tulisi muutosten perustua johonkin muuhun tietoon kuin VATT:n raporttiin.

Yhteen raporttiin ja siinä esitettyyn laskennalliseen palvelutarpeeseen perustuva merkittävä muutos valtionosuusperusteisiin tuntuu kohtuuttoman suurelta, kun vaikutuksia verrataan muuhun käytettävissä olevaan pitkäaikaiseen seurantaan todellisista kustannuksista.

Valtionosuusuudistuksen pohjana olevaa THL:n tutkimusta on käytetty valikoiden. Miittisen esityksessä on huomioitu tarkoitushakuisesti THL:n suosituksia ja laskelmia ja mm. ikäryhmittäisten painokertoimien määrittelystä on jätetty pois THL:n suosittelemat ikä- ja sukupuolisidonnaiset sekä sosioekonomiseen asemaan liittyvät tekijät. Esimerkiksi yli 85-vuotiaan naisen kustannus on 7 000 euroa suurempi kuin yli 85-vuotiaan miehen kustannus.

Ikä- ja sukupuolisidonnaisten sekä sosioekonomiseen asemaan liittyvien tekijöiden huomioiminen pienentäisi ikäryhmäjaottelun sisällä tapahtuvaa painopisteen muutosta ikäihmisistä lapsiin ja nuoriin. Koska esitetyllä ikäryhmäjaottelun muutoksella on merkittävä vaikutus valtionosuuksiin, tulisi perusteet käytetylle ikäryhmäjaottelulle ehdottomasti perustella esitettyä paremmin.

Vanhempien ikäryhmien ehdotetulle painoarvon pienentämiselle ei ole esitetty kestäviä perusteita. Tampereen kaupunki esittää, että lopullisessa valtionosuusuudistuksessa vanhempien ikäryhmien painoarvoa ei heikennetä selvitysmies Miittisen esittämällä tavalla. Valtionosuuden määräytymiskriteereinä tulee ottaa mukaan myös yksin asuvat yli 85-vuotiaat sekä ei-

31.3.2014 Dnro TRE:1035/02.04.01/2014

työlliset 19–64-vuotiaat. Lisäksi tulisi muuttaa ikäryhmäjaottelua siten, että mukaan otetaan ikäryhmä 50–64.

Työttömyyden huomioiminen

Ehdotuksessa työttömyyden painoarvo jää pieneksi, vaikka työttömyyden negatiiviset vaikutukset kuntien talouteen mm. kasvaneina toimeentulotukikustannuksina ovat kiistattomat ja kuntien työllisyysenhoidon vastuut kasvavat. Työttömyyden ja työttömyysasteen painoarvoa on jopa hieman pienennetty nykyjärjestelmästä, kun sitä olisi pitänyt nostaa.

Tampereen kaupunki esittää, että lopullisessa valtiosuusuudistuksessa työttömyyden painoarvoa nostetaan valtiosuuden määräytymistekijöissä ja pitkäaikaistyöttömien määrää painotetaan työttömyyskertoimessa pelkän työttömyysasteen sijaan.

Sairastavuuden huomioiminen

Sairastavuuteen perustuvat laskennalliset kustannukset ovat ehdotuksessa muuttuneet rakenteeltaan huomattavasti ja sairastavuuden painoarvoa on nostettu. Sairastavuuskertoimissa on käytetty Kelan lääkkeiden erityiskorvattavuusoikeuksia. Niiden käyttö laskentaperusteena on kyseenalaista, sillä suurimmat kustannukset syntyvät sairaalahoidosta ja ympärivuorokautisesta hoivasta, ei avohoidosta.

Kelan erityiskorvattavien lääkkeiden perusteella laskettavien sairastavuuskertoimien lisäksi olisi käytettävissä monipuolisempia ja laajempia indikaattoreita sairastavuuden mittaamiseen. Erityiskorvattavien lääkkeiden käyttöön vaikuttaa mm. palvelurakenne, sillä sairaala- ja laitoshoidon piirissä olevien asiakkaiden lääkkeet eivät ole erityiskorvattavuuden piirissä. Esimerkiksi THL:n olemassa oleva Sairastavuusindeksi on monipuolisempi kuin erityiskorvattavuuden perusteella lasketut sairastavuuskertoimet.

Valmiiden käytössä olevien indikaattoreiden hyödyntäminen olisi ollut perustellumpaa kuin erillisten ja pelkästään erityiskorvattavuuteen perustuviin sairastavuuskertoimien laskeminen.

Suuri osa erikoissairaanhoidon (esim. suurin osa leikkauspotilaista, päivystyksen käyttäjistä) potilaista ei saa erityiskorvattavia lääkkeitä. Avosairaanhoidon (terveyskeskusten lääkäriasemat) kustannukset koko kunnan terveydenhuollon kustannuksista ovat vain noin 10 %. Erikoissairaanhoido ja pienemmältä osin terveyskeskusten vuodeosastohoito aiheuttavat valtaosan terveydenhuollon kustannuksista. Esitetty sairastavuusindeksi ei huomioi suun terveydenhuollon kustannuksia eikä päihdehuollon kustannuksia, jotka muodostavat jatkuvasti kasvavan menoeran sairaanhoidossa.

PYLL-indeksin (PYLL = Potential Years of Life Lost) käyttämistä määräytymiskriteerinä olisi perusteltua harkita. PYLL on Kelan lääkkeiden erityiskorvattavuusoikeuksia huomattavasti laajempi hyvinvointia ja sairastavuutta kuvaava mittari, joka kertoo tehtyjen toimenpiteiden, palvelujen, palvelurakenteiden jne. vaikuttavuudesta. PYLL-indeksin käyttö valtiosuusjaon

31.3.2014 Dnro TRE:1035/02.04.01/2014

perusteena palkitsisi kuntia lopputuloksista, ei tiettyjen keinojen valitsemisesta. PYLL:in etu on myös se, että siinä otetaan huomioon suuria kustannuksia aiheuttavat sairausryhmät, kuten päihdesairaudet.

Sairastavuuden huomioiminen käyttämällä Kelan lääkkeiden erityiskorvattavuusoikeuksia antaa sairastavuuden aiheuttamista kustannuksista virheellisen käsityksen. Tampereen kaupunki esittää, että lopullisessa valtionosuusuudistuksessa sairastavuuskertoimen määräytymisperusteissa ei käytetä Kelan lääkkeiden erityiskorvattavuusoikeuksia, vaan THL:n sairastavuusindeksiä.

Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus

Miettisen alustavassa ehdotuksessa verotuloihin perustuvaa tasausta muutetaan olennaisesti aiemmasta. Tasausraja nostetaan 100 %:iin (nykyisin 91,86 %) ja tasauslisä on 80 % (nykyisin 100 %). Tasausvähennyksestä tulee liukuva 30–38,1 % ja se vaihtelee vuosittain (nykyisin kiinteä 37 %).

Ehdotuksessa on siirretty 720 milj. euroa (134 euroa/as) kustannusten tasauksesta tulojen tasaukseen. Tämä siirto neutralisoidaan lisäämällä vastaavan suuruinen summa kunnan omarahoitusosuuteen. Siirron jälkeen lähes kaikki kunnat hyötывät verotulotasauksen muutoksesta. Muutosta on perusteltu kannustavuuden lisäämisellä, mutta käytännössä kannustavuutta ei ole.

Koulutustaustakriteeri

Uutena määräytymistekijänä on esitetty koulutustaustakriteerin mukaan ottamista, mitä ei ole perusteltu. Koulutustaustakriteerin mukaan ottamista tulee arvioida kriittisesti. Koulutustaustakriteerin painoarvoa tulisi poistaa kokonaan ja siirtää siitä vapautuva rahoitus kasvattamalla työttömyysasteen painoarvoa. Ottamalla huomioon pitkäaikaistyöttömien ja nuorisotyöttömien määrä saataisiin sosiaalinen aspekti huomioiduksi ja voitaisiin luopua koulutustaustakriteeristä.

Siirtymäaika

Valtionosuusuudistuksen toteutuksessa ehdotetaan käytettävän vähintään viiden vuoden siirtymäaikaa, jonka aikana kuntakohtainen vuosimuutos rajoitetaan vuosittain.

Tampereen kaupungin mielestä siirtymäaikaa tulisi pidentää esimerkiksi kahdeksaan vuoteen suurten kuntakohtaisten vaikutusten lieventämiseksi. Vuosittainen muutos voisi olla ensimmäisinä vuosina korkeintaan 25 euroa asukasta kohti. Pidempi siirtymäaika ja pienemmät vuosittaiset muutokset lieventäisivät samaan ajankohtaan osuvia muiden valtionosuuksien leikkauksen vaikutuksia.

Yhteenveto

Ehdotetussa valtionosuusuudistuksessa on monelta osin oikeansuuntaisia perusteita, sillä laskentamallia on yksinkertaistettu, kriteereitä on vähennetty ja tiettyjä päällekkäisyyksiä on poistettu.

31.3.2014 Dnro TRE:1035/02.04.01/2014

Ehdotukseen sisältyy kuitenkin kohtia, joita Tampereen kaupungin mielestä on korjattava. Suurimmat virheet ehdotuksen määräytymiskriteereissä ovat ikäihmisten painoarvon pienentämisessä ja työttömyyden puutteellisessa huomioimisessa. Ikäryhmäjaottelussa tulisi ottaa mukaan myös ikäryhmä 50–64-vuotiaat.

Tampereen kaupunki esittää, että valtionosuusjärjestelmän uudistamista ei toteuteta selvitysmies Miettisen esittämällä tavalla. Ennen nykyisen valtionosuusjärjestelmän uudistamista tulee tarkemmin selvittää määräytymiskriteereitä. Nyt ehdotuksessa ei ole esitetty kestäviä perusteita ikäryhmitäisten painoarvojen muutokselle eikä sairastavuuden huomioimisen määrätymiskriteereille. Lisäksi työttömyyden painoarvon huomattavan alhaista osuutta ei ole perusteltu millään lailla.

Ehdotetun uudistuksen heikkous on myös siinä, että esitettyjen perustelujen laskelmia ei ole esitetty eikä perusteluista ole olemassa tutkittua tietoa. Tai tutkittua tietoa on hyödynnetty valikoiden. Ehdotuksessa ikäryhmäjaottelun sanotaan perustuvan THL:n ja VATT:n raportteihin, mutta raporteissa ikäryhmäjaottelun sanotaan perustuvan valtiovarainministeriön ehdotukseen.

Jos uudistusehdotus jostain syystä kuitenkin tulisi sellaisenaan hyväksytyksi, Tampereen kaupunki esittää, että välittömästi käynnistetään valtionosuusjärjestelmän uudistamisen jatkotyö, jossa eräänä tavoitteena on saada tutkittua tietoa nyt valittavaksi esitettyjen kriteereiden oikeellisuudesta. Tätä tukee myös THL:n raportin johtopäätös, että valtionosuusjärjestelmään tulisi tehdä meneillään olevaa uudistusta perusteellisempi muutos, mikä lisäisi valtionosuusjärjestelmän vaikuttavuutta ja kannustavuutta sekä tukisi sosiaali- ja terveystalouden strategisia tavoitteita.

Valtionosuusjärjestelmän kokonaisuuden kannalta on erittäin valitettavaa, että ehdotus ei perustu ns. yhden putken malliin, vaan jatkossakin valtionosuudet esitetään maksettavaksi valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön kautta. Järjestelmän selkeyden ja kokonaisuuden hallinnan kannalta tilanne on ongelmallinen ja Tampereen kaupunki esittää, että jatkossa valtionosuudet keskitetään kokonaan valtiovarainministeriöön.

Anna-Kaisa Ikonen
pormestari

Juha Yli-Rajala
konsernijohtaja